

2. Волосевич Г.В., Даниленко С.А. Таємниці міста Лева: книга для читання / Г. В. Волосевич, С. А. Даниленко. – Львів : Аверс, 2004. – 30 с.
3. Бонк Н. І. Рекреаційний потенціал Львівщини / Н. І. Бонк // Статист. збірник. – Львів : Головне управління статистики у Львівській обл. – 2012. – 96 с.
4. Дядечко Л. П. Теорія і практика логістизації механізмів формування та обслуговування туристських потоків / Л. П. Дядечко, В. Є. Редько. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2010. – 45 с.

МЕХАНІЗМ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

М. Дмитрієва

*викладач кафедри математики, інформатики та інформаційної діяльності
Ізмаїльський державний гуманітарний університет*

Головною метою дистанційного навчання (ДН) у закладах є надання слухачам можливості отримати якісні знання, набути умінь та навички відповідно до обраної навчальної програми (плану) за місцем їхнього проживання або тимчасового перебування з використанням інформаційно-комунікаційних технологій [3]. Використання інтернет-технологій за дистанційною формою навчання передбачає існування віртуального навчального середовища (далі – ВНС). Головною складовою успішного впровадження ДН є телекомунікаційне інформаційно-навчальне середовище.

Вітчизняні вчені активно використовують мережеві технології в освітньому процесі. У працях педагогів досліджено особливості дистанційного навчання (Д. Андерсен, Е. Доунс, А. Огуд, А. Андреев, Є. Полат та ін.), сучасних інформаційних технологій в післядипломній освіті (В. Олійник, Є. Полат, Ю. Жук, Р. Гуревич, В. Бикова та ін.), розробок моделей навчального процесу, в якому використовуються можливості ІКТ (Є. Полат, Б. Агранович, П. Брусилівський, Г. Кедрова, А. Короткова, О. Крюкова, Е. Локтюшина, Ю. Насонова, І. Роберт, Д. Смоліна); педагогічних та методичних основ застосування інформаційно-

комунікаційних технологій у викладанні (М. Жалдак, В. Мадзігон, Є. Вінниченко, Ю. Горошко, Ю. Дорошенко, В. Лапінський, С. Раков, К. Ховланд, Дж. Маршал, Г. Бешмен). Такі науковці, як М. Дугіамос, П. Якушев, А. Носуленко, А. Попов, А. Андреев, Т. Бокарева, І. Доценко, Т. М'ясникова, В. Богомоллов та інші досліджують освітні можливості інформаційного середовища MOODLE, одного з перспективних для впровадження мережевих технологій систем управління навчанням LMS (Learning Management Systems) [1; 2].

Але педагогічні дослідження ще недостатньо відображають питання теорії і практики впровадження дистанційного освіти у вищих навчальних закладах й потребують подальшої розробки.

Мета статті – переглянути механізм впровадження дистанційної освіти у вищих навчальних закладах.

Реформа освіти викликана цілою низкою причин, основними з яких являється: глобалізація освіти; входження освіти до світового інформаційного простору; необхідність впровадження загальної вищої і безперервної освіти; розширення освітніх послуг, зокрема платних.

У зв'язку з цим виникла необхідність забезпечити відкритість

системи освіти різноманітним діям з боку суспільства та держави. Модернізація всієї країни спирається насамперед на модернізацію освіти, на його змістовне і структурне оновлення. Відповідно до технічного прогресу постійно змінюються методи та форми навчання, і тому саме навчання в цьому сенсі може виступати як соціальний процес, який не може бути завершеним або припиненим. Створення та поява нових форм навчання завжди буде залежати від широти охоплення населення освітою, від технічних засобів навчання, від доступності цього навчання та соціокультурних традицій.

XXI ст. вимагає переходу до нової стратегії розвитку суспільства, на основі знань і високоєфективних освітніх технологій. Саме у цих умовах реформування системи освіти відповідно до сучасних вимог з однією з найважливіших проблем розвитку світової спільноти. На думку багатьох учасників Міжнародної наукової конференції «Інтелектуальні технології і дистанційне навчання на рубежі XXI ст.», «особливістю системи освіти початку XXI ст. повинна стати велика доступність освіти, що забезпечується широким використанням нових освітніх технологій, у тому числі дистанційної освіти і самоосвіти із застосуванням інтелектуальних, інформаційних і телекомунікаційних технологій».

Необхідність безперервної освіти на даний час не викликає сумнівів. Одна з причин – це технологічний виклик століття.

У сучасних умовах стає очевидною необхідність реформування системи сучасної освіти, в якій разом з традиційними формами навчання (очної та заочної) по праву буде присутньою і заочно-дистанційна освіта.

У науково-методичній літературі, на семінарах і симпозіумах про дистанційну освіту говориться і пишеться. Проте серед

дослідників цього феномену, авторів, котрі пишуть і говорять на цю тему, немає єдності стосовно того, якою має бути інфраструктура цієї освіти.

Становлення дистанційного навчання як нової і ефективної технології у сфері освіти знаходиться в Україні на стадії інтенсивного, але складного розвитку. Підтвердженням цього є наявність великої кількості різних підходів і програм дистанційного навчання, різноманітність форм і методів дистанційного навчання, різночитання у базових поняттях. Механізм узагальнення, інтеграції кращого досвіду, можливість конструктивного подолання протиріч, формування ідеології і концептуальних підходів розвитку дистанційного навчання все ще чітко не визначені. Причиною тому є недостатня узгодженість ВНЗ і організацій у цій сфері, відсутність єдиної системи дистанційного навчання. Стримуючим чинником широкого впровадження інтелектуальних технологій і дистанційного навчання є відсутність необхідного бюджетного фінансування ВНЗ, недостатня їхня фінансова підтримка з боку держави.

Поза сумнівом, що це дослідження не торкається усіх аспектів дистанційного навчання і лишає широке поле для подальшого вивчення проблеми, які перешкоджають розвитку дистанційної освіти. Уважного і детального вивчення вимагають, зокрема, проблема відсутності прийнятих і визнаних технологій, які будувалися б на відповідних системах стандарту і угод. Впровадження дистанційних технологій як вагомої складової системи освіти нині відбувається досить хаотично і стримується через відсутність відповідної державної політики. Нині між ВНЗ відсутня навіть система обміну навчально-методичними матеріалами [4].

Здійснення контролю знань в курсах дистанційного навчання – ще одна

актуальна проблема, що вимагає уважного розгляду. Як мають бути влаштовані засоби контролю і зворотного зв'язку в курсах дистанційного навчання, що розробляються? У яких частинах курсу, на яких етапах студентам мають бути запропоновані системи тестів, питань, практичних завдань і яким чином контролювати їхнє виконання? Усі ці питання вимагають подальшого пошуку вирішень.

Нормативно-правові забезпечення – ще одне питання, що вимагає пильного розгляду. При переході до нових освітніх структур неминуче потрібна зміна усього комплексу нормативно-правового забезпечення – від Конституції до рівня нормативних документів самого ВНЗ. Необхідно визначити вимоги до змісту, форм, до навчально-методичного забезпечення, також потрібно описати принципи організації та управління освітнім процесом, підготовку, сертифікацію і статус тьютера, які реалізують програми дистанційного навчання, вимоги до матеріано-технічного забезпечення, економічні механізми, вимоги до технології навчання в Інтернет-середовищі, вимоги до телекомунікаційного середовища, сертифікації самих цих інститутів

дистанційної освіти, віртуальних університетів тощо [5].

У зв'язку з розширенням меж поширення дистанційної освіти, асортименту пропонованих курсів і зростанням кількості навчальних закладів, гостро повстає питання щодо моніторингу освітніх процесів, що відбуваються, маркетингу освітніх послуг, накопичення і обробки інформації про стан системи освіти взагалі і про потенційні потреби в дистанційній освіті, а також про стеження за якістю дистанційної освіти.

В Україні і закордоном накопичено значний досвід дистанційного навчання. Стає очевидним, що науково-дослідна і практична робота над проблемами дистанційного навчання має бути постійною і безперервною. Можна бути упевненими, що результати цієї роботи принесуть реальні плоди в сучасний традиційний освітній процес. Очевидно, що для вирішення вищевикладених завдань, необхідно забезпечити модернізацію методів і технологій сучасної освіти, впровадження дистанційних способів надання освітніх послуг, які дозволяють надалі перейти до відкритої освіти.

Література:

1. Андреев А. В. Новые педагогические технологии: система дистанционного обучения MOODLE / А. В. Андреев, С. В. Андреева, Т. А. Бокарева, И. Б. Доценко // Открытое и дистанционное образование. – 2006. – № 3 (23). – С. 5-7.
2. Информационные технологии в науке и образовании: материалы Междунар. науч.-практ. интернет-конф., III Всерос. семинара [«Применение MOODLE в сетевом обучении»] (1–3 апреля 2009 г.) / под ред. А. Е. Попов [та ін.]. – Шахты : ГОУ ВПО «ЮРГУЭС», 2009. – 263 с.
3. Проект Положення про дистанційне навчання у закладах післядипломної освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://ipo.kpi.ua/fileadmin/narada/Projekt_Polozhennja_pro_DN_u_pisljadiplomnij_osviti_20-10_progolosovanii.doc
4. Анисимов А. М. Работа в системе дистанционного обучения Moodle / А. М. Анисимов. – Харьков : ХНАГХ, 2009. – С. 15-26.
5. Федько О. С. Управление системой дистанционного образования в вузе / О. С. Федько, Н. Н. Соболева // Дистанционное образование. – 2008. – № 5. – С. 27-31.